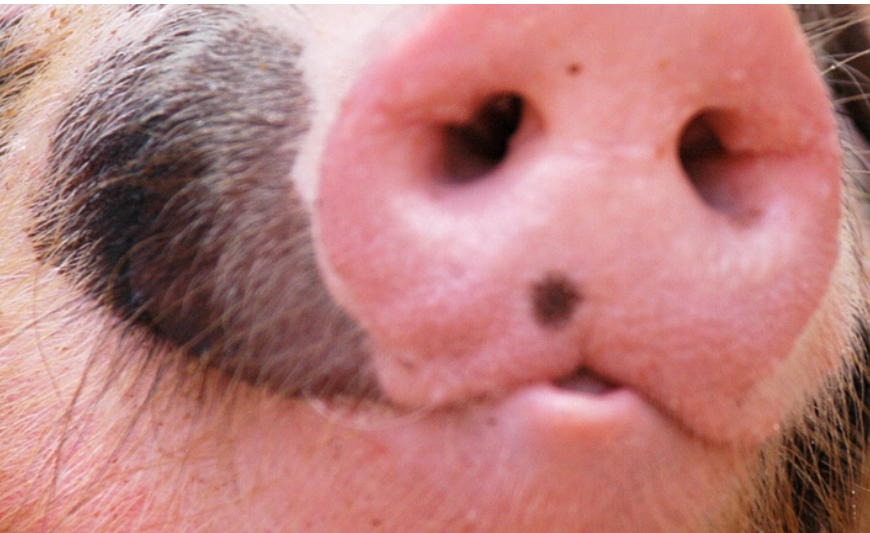

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

LAATSTE!

Uw mening telt!

Een jaar lang hebben we uw mening gepeild over een verscheidenheid aan onderwerpen. Zo bleek de **nieuwsbrief** goed ontvangen te worden, maar ruimte voor verbetering te zijn. Het **contact** met De Varkenspraktijk werd als goed ervaren, net als de waardering voor uw vaste dierenarts. De **relatie** met uw dierenarts is goed; u ziet hem of haar graag verschijnen, al is zo nu en dan wat afwisseling tijdens vakanties of afwezigheid ook geen probleem. Ook de **betrokkenheid** van uw dierenarts is goed, al is ook hier ruimte voor verbetering. En tot slot kunnen we u voldoende **ondersteunen** in de vorm van informatievoorziening en begeleiding van medewerkers.

Dit alles gaf ons inzicht en inspiratie om de kwaliteit van onze service te blijven optimaliseren. Hiervoor zijn we u erg dankbaar! Mocht u in de toekomst op- of aanmerkingen hebben; uw mening blijft uiteraard tellen! **Wij horen het graag!**

In de laatste maand van het jaar ligt ook de laatste nieuwsbrief van dit jaar voor uw neus. Hierin is ook nog eens het laatste nieuws verwerkt, waarbij de nieuwe klimaateisen aan bod komen, net als de actieniveau's op dierdagdoseringsgebied.

Zo rest ons niets anders dan u namens het hele team enorm fijne feestdagen toe te wensen. Tot 2023!

- Salmonella
- Wélzijn!
Jong geleerd is oud gedaan
- Test je kennis!
- Dierdagdosering actieniveaus 2022
- Klimatsymposium en nieuwe normen
- Even voorstellen: Marion

Salmonella

Hilde Buitenhuis

Varkensarts De Varkenspraktijk, locatie Someren

De term Salmonella komt met regelmaat voorbij. Deze bacterie wordt op varkensbedrijven het meest besproken in het kader van de bloeduitslagen. Binnen de sector is het een voorwaarde om drie keer per jaar twaalf bloedmonsters van vleesvarkens (eventueel gelten) te laten onderzoeken. Hierdoor hebben de bedrijven en hun afnemers inzicht in de Salmonella status.

Salmonella is een **zoönose**, wat betekent dat de ziekte overdraagbaar is van dieren naar mensen. De meest bekende vorm is **voedselvergiftiging**. Jaarlijks worden er nog steeds mensen ziek (ook in Nederland), met in enkele gevallen overlijden tot gevolg. Dit ten gevolge van het eten van besmet voedsel, zoals vlees, eieren en overige producten. Dit is de belangrijkste reden om aandacht te schenken aan Salmonella.

Op vrijwel de meeste bedrijven komt Salmonella **subklinisch** voor; er zijn geen zichtbare verschijnselen. Indien varkens er wel zichtbaar ziek van zijn, kan dit zich uiten in **lusteloosheid, gebrek aan eetlust, waterdunne gele diarree, koorts** tot 41 graden Celsius en **plotselinge sterfte**. Meestal begint dit beeld bij de zwaarste varkens, vaak bij de varkens die achterblijven nadat de kop uit een afdeling geleverd is. Echter zien we de verschijnselen ook wel optreden bij gespeende biggen of zeugen.

De bacterie wordt uitgescheiden via de mest van varkens, maar wordt ook verspreid door de mest, vacht of poten van bijvoorbeeld ratten en muizen. Denk bij verspreiding ook aan vliegen, vogels en bezoekers. Ook reptielen kunnen drager zijn van Salmonella.

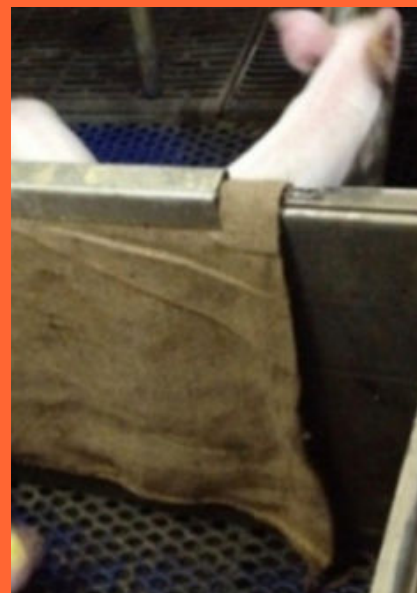
Door **monstername** in de stal kort voor leveren of monstername tijdens het slachten wordt inzichtelijk in welke mate Salmonella voorkomt op een bedrijf. De afkapwaarde die gebruikt wordt is **OD40**. Is de uitslag lager dan 40, dan wil dit zeggen dat er weinig antistoffen tegen Salmonella aanwezig zijn. In totaal worden 12 monsters onderzocht. Wanneer maximaal twee bloedmonsters, hoger zijn dan OD40, wordt score 1 toegekend. Vijf (of meer) van de 12 monsters hoger dan OD40 geeft een score 3. De scores van de laatste drie trimesters bij elkaar opgeteld bepalen de uiteindelijke **categorie**, waarbij we een categorie 1 tot en met 3 kennen. De **gevolgen** van hoge Salmonella scores verschillen per land. Ook binnen Nederland zitten er verschillen tussen hoe concepten en slachterijen hier mee omgaan. Het is echter duidelijk dat er **steeds meer aandacht** voor is en dat op verschillende manieren gestimuleerd wordt om in een lage Salmonella categorie te blijven.

Om de infectiedruk te beperken is een goede **hygiëne** essentieel. Denk hierbij aan een optimale reiniging en ontsmetting met producten die werkzaam zijn tegen Salmonella. Maar ook all-in all-out, gebruik maken van een schoon transport en een goede hygiëne in geval bezoekers het bedrijf betreden zijn van belang. Hiernaast kan het aanzuren van drinkwater of voer een erg grote rol spelen in het verminderen van de Salmonelladruk. Goede ongediertebestrijding is eveneens noodzakelijk. Ook is er een vaccin op de markt, wat kan helpen de infectiedruk te verminderen. Om Salmonella problemen te voorkomen of om in een lagere categorie te komen, is het zinvol om te weten in welke fase de varkens de besmetting tegen komen. Zo kan op de juiste plaats actief gehandeld worden om de salmonelladruk te verminderen.

Wélzijn!

In de [vorige nieuwsbrief](#) is de welzijnsreeks van start gegaan! Vandaag als eerste vervolg een tip uit het veld over *hokverrijking in de kraamstal*. Want wist u dat juist aangeleerd gedrag in de kraamstal uw biggen in de speen- en mestfase *socialer* maken? Jong geleerd is immers oud gedaan! Aanleren van juist gedrag (en voorkomen van ongewenst gedrag) doet u onder andere door voldoende geschikte

hokverrijking te verstrekken. Hieronder wordt materiaal verstaan wat veilig is, eetbaar, kauwbaar, wroetbaar, afbreekbaar, vernieuwend en permanent beschikbaar. Op de foto ziet u een voorbeeld van dergelijk materiaal; de *jute zak*. Praktisch bevestigd over de hokafscheiding, waardoor deze schoon blijft, uw putten niet zal verstoppen en voor biggen makkelijk bereikbaar is. Zien we deze binnenkort ook bij u in de kraamstal?

Test je kennis!

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A. Hotspot
- B. Vlekziekte
- C. Ringworm

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Dierdagdosering actieniveaus 2022

Vanaf 1 januari 2021 zijn er in de IKB's plannen opgenomen om bedrijven met een **hoog antibioticagebruik** te helpen om in het groene gebied te komen. Er moet actie ondernomen worden wanneer het gebruik boven een bepaalde waarde komt.

De actieniveaus voor de DDD voor het jaar 2022 waren wellicht al bij u bekend. Voor **zeugen met zogende biggen** en **vleesvarkens** ligt het actieniveau nu op 5. Vorig jaar was dit 7. Voor **speenbiggen** ligt het actieniveau op 20. In 2021 was dit 30.

Welke acties genomen moeten worden als het actieniveau overschreden wordt, is afhankelijk van het aantal jaren dat de dierdagdosering te hoog is geweest. We schreven er al uitgebreid over in [deze nieuwsbrief](#). Kortweg kan worden gesteld dat in het eerste jaar een aanvullend bedrijfsgezondheidsplan dient te worden opgesteld door de bedrijfseigen dierenarts. Na twee jaar in het rood wordt een adviesteam samengesteld. Het erop volgende jaar wordt dit uitgebreid tot een expertteam. Er komt dan nog een geregistreerd procesbegeleider bij. Na vier jaar wordt een nieuw aanvullend Bedrijfs-GezondheidsPlan-actieniveau opgesteld.

Klimatsymposium en nieuwe normen

Een gezond stalklimaat is van belang voor het varken én voor de varkenshouder. Misschien goed om weer eens te beseffen; een gemiddelde varkenshouder bevindt zich gedurende zijn hele leven 72.000 uur in de stal!

Door onder andere veranderende genetica is het varken door de jaren heen harder gaan groeien en is de voeropname hoger geworden. Een hogere voeropname zorgt voor **meer warmteproductie** en daardoor heeft het varken **behoefte aan een lagere omgevingstemperatuur**. Tegemoetkomen aan deze behoefte zorgt voor een beter welzijn en tegelijkertijd voor een prettiger werkklimaat voor de varkenshouder.

De belangrijkste wijzigingen die tijdens het klimatsymposium in Zwolle en Venray én de nieuwe klimaatnormen aan bod komen, zijn:

- Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen **verdringings-** en **mengventilatiesystemen**.
- **Begintemperatuur ventilatie is verlaagd**, bijvoorbeeld bij gespeende biggen van 23 kg waarbij de begintemperatuur van 22 naar 20°C is gegaan.
- De **curve maximale ventilatie** wordt sneller opgebouwd naar maximaal.
- Het advies is om **binnenkomende lucht te conditioneren** (zowel koelen als verwarmen).

Er wordt geadviseerd om de nieuwe normen niet direct toe te gaan passen op de hele stal. Experimenteer eerst in twee identieke afdelingen waarbij je gaat kijken wat het effect is van de nieuwe instellingen.

Om dit effect te meten kijk je bijvoorbeeld naar het **liggedrag**, de **bevuiling** van de dichte vloer, de **dagelijkse temperatuur** op verschillende punten in de afdeling en de al dan niet aanwezigheid van **hoest**.

Naast de instellingen die in orde moeten zijn, gaat ook het conditioneren van binnenkomende lucht een steeds grotere rol spelen. Dit heeft als doel om het varken het jaar rond in de **comfortzone** te kunnen houden. Natuurlijk loop je dan tegen een volgende uitdaging aan; dit kost energie. Eén van de oplossingen hiervoor is energie terugwinning uit de luchtwasser.

Wij zijn op dit moment de effecten van de nieuwe klimaatinstellingen aan het monitoren met onze **Healthy Climate Monitor**. We houden u hiervan op de hoogte.

Even voorstellen

Ik ben Marion Cuppen en woon met Jan in Escharen. Wij zijn in 2019 gestopt met onze melkveetak en zijn nog actief met akkerbouw en loonwerk.

Sinds 1988 ben ik werkzaam als assistente bij de dierenartsenpraktijk. Op de MAS Oss heb ik destijds de opleiding rundvee en varkenshouderij gevolgd.

Via meerdere fusies vanuit Uden naar Volkel en nu al jaren op de locatie in Mill werkzaam voor De Herkauwerspraktijk en De Varkenspraktijk.